

SOSIALURIN

Útgevari:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Villi Sørensen.
Box 76.

Prentsmiðjan á Høysbreyt
TELF 1820

Teir feldu fólkapensjónina

Bara fyri at eira stórtintokumáttinum og teimum útlendsku spekulantum.

Við at igjøgnumført fólkapensjónina vildi landinum — Føroyum — verðið goldnar yvir 2 — tveir — milliónur meira árliga frá statu.

So í hafti av útlendskum og heimligum stórmonnum eru sambandsmenn og fólkafloksmenn og fylgisneytar teirra, at teir heldur enn at hesir harrar skulu koma at rinda rettvisan skatt til samfelagið kasta frá sær yvir 2 milliónur árliga frá statu og nokta at samtykkja fólkapensjónina og aðrar sosialar ábøtur til hin minni menta.

Er tað ikki reðuligt!

Fólkapensjónin vil geva gomlum og sjúkum og avlamsfólki 4 milliónur meiri, enn tey fáa nú. Harav rindar sum sagt staturin 2 milliónur, og Føroyar sjálfvar 2 milliónur.

Hesar tveir eru frá einum lomma til annan og nationaløkonomisk soleiðis eingin útreiðsla. Tær fara ikki frá okkum, út av landinum, men verða verandi hjá okkum í landinum.

Men hinar frá statinum eru ein rein nationaløkonomisk innløg, ein beinleiðis menning av okkara fjggjarorku.

Við at hava forðað fólkapensjónarlógini at verða samtykt, hava alto sambandið og fólkaflokkurin beinleiðis forkomið 2 — tveimum — milliónum árliga fyri landinum.

Av teimum tveimum føroysku milliónum vildi landskassin bara komið at gildið 800.000, samanber útreiðingina í pjesuni um fólkapensjónina. Og 800.000 kr. eins og allan okkara part av útreiðslunum við øðrum lógaruppskotum frá javnaðarmonnum um sosialar ábøtur vildi fleiri ferðir kunna goldist av javnaðarmanna inntøkuuppskotum, ið eru umrødd aðrastaðni.

Øll tit, sum eru fyri fólkapensjónini og øðrum sosialum uppskotum javnaðarmanna, feli sambandið og fólkaflokkinn og fylgisneytar teirra nú tann 8. nov. við at

atkvøða fyri javnaðarmonnum!

6% BRÆVALÁN FØROYA LØGTINGS 1958

Til bygging av hægri skúla við kostdeild hefur landsstýrið samtykt at bjóða út til almenna tekning brævalán, stórt

1 MILL. KRÓNUR
til 6 % rentu p. a.

Lánið verður av landsstýrinum goldið aftur yvir 15 ár ferð 1/15 hvønn 11. desember, fyrstu ferð 11. desember 1959.

Lánsbrovini eru í stóddum upp á 4.000, 2.000, 1.000 og 200 krónur. Tekningin fer fram í øllum teim føroysku peningastovnum og deildum teirra, har prospektir liggja frammi viðvíkjandi tekningini, ið endar í seinasta lagi 1. mars 1959, um ikki fullteknað er aðrenn ta tíð.

Javnaðarvalevni gera valfusk í Norðoyum

Soleiðis ljóðar ein yvirskrift í Dagblaðnum nú um dagarnar, men prógvið fyri tí, ið teir her sipa til, koma teir ikki við.

Vit undirritaðu, ið hava ferðast kring um í Norðoyum, nú valfundirnir hava verið, hava á seinri fundum mótmælt tí, ið stendur í Dagblaðnum; men Hákon Djurhuus hevur hvørja ferð svarað, at hann kennir einki til tað, ið skrivað stendur í Dagblaðnum er hansara.

Undirritaðu hava allastaðni, har tað hevur verið gjørligt, roynt at heilsa uppá javnaðarveljaramar og hava tí altið kunnað verið í fylgi við hinum valvunnum, ið hava havt ílt við at vísa seg í dagslýsi úti á byggunum. Soleiðis komu vit ikki at fylgjast við hinum, tá farið varð úr Svinoy. So skjótt teir vóru komnir til Hvannasundar, vóru vit uppringdir av fremsta valevni tjóðveldis- manna Jóhan Simonsen, ið skulsetti okkum fyri valfusk uttan at hava eitt einasta prógv fyri nokrum sum helst.

At Jóhan her hevur gingið orindi fyri Hákon Djurhuus er einki at ivast í; tí allir Norðoyingar kunnu í dag ásanna, at á politisku fundinum í Norðoyum er tað so tyðiliga komið fram, at allir hinir flokkarnir hava staðið so dyggiliga saman mótvægis javnaðarmonnum, at vit av sonnum hava fingið prógv fyri, at í føroyskum politikki eru bert tveir leiðir: javnaðarleiðin og afturhaldsleiðin undir gekkaskortinum fólkaflokkur, samband, tjóðveldi og gamla sjálvstýri.

I sama viðfangi sum vit vísa frá okkum allar skuldsættir um tað, ið Hákon Djurhuus — uttan at tora at standa við orð sín — kallar valfusk, heilsa vit øllum teimum mongu javnaðarveljar- unum í Norðoyum og takka teimum fyri gott samband og fyri miklan blískap.

Hin 8. november hittast vit øll við valborðið og seta kross fyri javnaðar- listanum.

Við kvøðu javnaðarmanna
Einar Waag. Villi Sørensen.

GRØNLAND

JAVNAÐARMENN OG GRØNLAND

Tað var tessverri ógviliga ringt lag millum grønlendingar og føroyingar alla tíðina undan heimsbardaganum. Veði- likindi hjá føroyingunum vóru ring í Grønlandi.

Men aftaná kriggið varð orðvisi.

Tá setti Hedtoft sáli stóra nevnd til at víðgera allan grønländssurningin fyri at koma við uppskoti um eina nýskipan fyri Grønland.

Javnaðarmaðurin P. M. Dam kom at vera í hesi nevnd.

Nevndarstarvið leyk við, at Hedtoft legði fram uppskot, ið miðaði móti tí, at Grønland skuldi verða eitt opið land, sum aftaná eitt vist áramál skuldi bjóða grønlendingum, donum og føroyingum somu rettítti, kor og arbeiðslikindi.

Fyrsta stigið í broytingini hevur sum kunnugt givið føroyingum nógv stórra arbeiðsrúmd og betri arbeiðslikindi.

Hetta er ein javnaðarmanna sigur!

Men vit eru ikki komnir á mál. Vit hava bert vunnið fyrsta stigið. Nú er at víðka arbeiðsikið fyri føroyingum har uppi, gera arbeiðslikindini betri. Og tað næsta og fyrsta málið, ið er at vinna, er at vinna fleiri útróðrarplass og fáa skipað tað so, at so nógvir útróðramenn í Føroyum, sum hava hug at fara til útróðurs í Grønlandi, kunnu sleppa har upp.

Tað var við hesum máli fyri eyga, at javnaðarflokkurin í fjór setti uppskot um studning og lán til grønländsbátar. Og í seinastu setu settu teir harafrat uppskot um, at landið skuldi byggja 50 seksringar við fiskalup og øðrum nútímans hentleikum fyri fiskiskapin.

Eisini høvdu teir uppskot um, at tað ikki skuldi vera mark fyri, hvussu nógvir bátar kundu fáa byggestudning. Tí vit komu at hava brúk fyri øllum teimum, ið kundu verða bygdir.

Tessverri fullu bæði hesi málini.

Tann 8. november hevur fólkid og fyrst og fremst Føroya javnaðarmenn høvi til at seta so nógvur javnaðarmenn á ting, at bæði hesi uppskotini kunnu verða samtykt fiskimannum til frama beinaveg, ið tingið kemur saman aftan á valið.

JAVNAÐARMENN VÓRU TEIR,
IÐ STOKTU GRØNLANDSSTONG-
ILIN.

JAVNAÐARMENN ERU TEIR, IÐ
BEST KUNNU FÁA RÆSURNAR
RÚMKADAR Í GRØNLANDI FYRI
FØROYINGUM

ti hava tit fiskimenn kring Føroya land nú einans eitt at gera nú tann 8. november — tað er at SETA KROSSIN FYRI JAVNAÐARMENN!

TJÓÐVELDIÐ og grønländsmogu-
leikarnir.

Nú vinna vit fiskimenn frá 8000 til 18.000 kr. í 4—5 mánaðar við útróðri í Grønlandi, men um tit geva tjóðveldis- monnum tykkara kross at loysa, so vit harvið koma at missa øll útróðra- og onnur veiðarættindi í Grønlandi, verða hesir inntøkmøguleikar ikki tykkara meiri enn í ár.

Eingin fiskimaður, sum ikki vil missa veiðirættindini í Grønlandi kann seta kross sín fyri ein tjóðveldismann, tí hann vil kvetta við Danmark og harvið for- koma okkum grønländsmøguleikarnar.

Opin brøv

Harra
Kjartan Jacobsen, fiskimaður,
Kaldbak.

Góði Jacobsen!

Mær dámdi væl hitan í talu tinari. Tað, sum nú fær meg at senda tær hesar reglur, vóru tini orð um at velja tjóðveldismenn, ta teir høvdu verið fyri fiskimannin.

Her fært tú nóg so skeivur, min góði vinur.

Hvørji mál hava tjóðveldismenn reist á tingi fyri fiskimenn?

Uppskotini um minstuløn, forskots- rindan, prísivíðbót, 6 tíma vaktarskifti, frítið við lön, frábýtisrætt við lög, at fiskimenn skulu fáa líka nógvur menn í stjórn og starvsnevnd fiskasolunnar v. fl. hava javnaðarmenn borðið fram og vunnið í teim flestu. Tey trý seinastu vunu ikki frama — ikki enn líka so lítið sum javnaðarmálið um hækking av minstulønini til 1000 kr.

Her hendir tað hugstoytta, at í nevndini, ið víðgjörði minstulønina uppá 1000 kr., var Erlendur Patursson imoti og nýttí langa tíð at káva spurningin burður við at tala um prísivíðbotina.

Annad hugstoytta, ið hendi við tjóð- veldismonnum yvir fyri fiskimannum, var, at teir stemmaðu saman við sam- bandsmonnum og fólkafloksmonnum fyri at avtaka landshandilin, ið var tann einasti stovnur, sum kundu taka sær av at geva fiskimannum og fiskimanna- samtøkum eins biliga og biligari útgerð, enn teir stóru, sum J. F. Kjølbro, Poul Hansen og aðrir kunnu fáa. Her gav tjóðveldisflokkurin fiskimannum eitt hitt dyggasta slagid niður á nakkann.

Og min goða Kjartan Jacobsen, ert tú ikki varur við, at tjóðveldið hevur í kvittanum at geva fiskimanninum eitt enn og dyggari slag við at taka útróðra-

Mánaðaløn fiskimanna

Flestu fólk, ið arbeiða á landi, fáa eina fasta mánaðarløn.

Fiskimenn fáa eisini eina mánaða- løn; men hon hevur tað ræðuliga brek, at hon er nógv ov lítil.

Einaferð var hon 800 kr. um mánaðin; men so var tað, at formaður Fiskimanna felagsins — Erlendur Patursson — fann uppá at krevja av loyngingum, at tingið setti hesa løn niður í 650 kr. At hinir flokkarnir vóru gláðir við, kunnu vit ætla. Erlendur Patursson er einasti fag felagsformaður í allari verðini, ið hevur gjørt tað, at hin arbeiðandi fjöldin hevur mist tað, ið hon einaferð hevur vunnið.

Hetta munnu vit ongatið gloyma. — Hettaugu vit leggja okkum í geyma hin 8. nov. Vit mugu fella alt aftur- hald her á landi — og ikki minst tjóð- veldisflokkinn, ið er stórsti skaðagripur fyri alt verkafólk í landi okkara — serstakliga fyri teir, ið taka vinnuna av sjónum.

P. J.

og onnur rettindi í Grønlandi frá hon- um. Er leyst, so er eisini leyst frá Grøn- landi, og vit verða úttanfyri 12 mil í Grønlandi. Henda veruleika kann eingin káva út og snúva sær undan.

Tær kundu væl heldur ikki dáma, tá ið tú hoyrdi Erlend Patursson á fund- inum tala imoti fólkapensjónini og aðrari sosialari førsorg, tí at danski statur rindaði ein part av henni.

Nei, Kjartan Jacobsen, min góði vin- ur, tjóðveldið hevur ikki roynt fiski- monnum væl á tingi. Teir hava verið uppskotsleysir — og sum sagt í avger- andi spurningum stungið fiskimannin í bakið.

Javnaðarflokkurin er arbeiðsmanna- og fiskimanna einasti holli flokkur. — Sosialisman er jú tað sama sum poli- tikkurin hjá handa- og andans arbeið- arafjöldi á sjógv og landi.

Vilt tú stýða arbeiðara- og fiski- mannafjöldina, mást tú velja sosialistisk.

Vinarliga
P. M. Dam.

Harra
Johan Poulsen, fólkatingsmaður,
Hinn uppskotsleysi.

Tú hevur í útvarpsrøðu tini givið mær orsök til nakrar viðmerkingar. Vóni tú hevur mær tær til góðar sum svar uppá taltu. Mær dámar ikki at liggja á persónligum bogvi, men tú mást hava tað svarið, ið tú ert úti eftir.

Tú sigur, at vit javnaðarmenn ikki hava fingið vísdomstønnina, og at vit eru í ælommelalderen. Og sum domi uppá, hvussu byttir ella óbúin, vit skulu vera, tekur tú til, at vit einaferð skulu hava lagt 28 mál á einum arki inn á ting. Og so hevur tú ikki eitt forklár- andi orð um, at tað, sum javnaðarmenn í hesum fjór gjördu, var tað sama, sum tingmenn vanliga gera, at biðja um, at tingið tekur spurningin til nærrí kann- ingar í nevndarviðgerðum. Og so varð gjørt við hesum 28 málum. Hver einasti spurningur kom til kanningar og nevndarviðgerð, og javnaðarmenn á tingi útarbeiddu væl grundað álít og uppskot í hvorum um teimum, ið so komu til endiliga stóðutakan (atkvøðu- greiðslu) í tingsalinum.

Tessverri vóru tú og tinar menn saman við fólkafloksmonnum í fyrstu atlegu imoti og feldu javnaðarmannamálið. Men tolin trívst, og treiskur vinnur. Seinri eru nógv av málunum framd undir einum ella øðrum liki.

Við vísdomstønnini stendur tað vist vanliga væl til hjá javnaðarflokkum, tí hann er livandi og nýskapandi!

Men hvussu er við tinar?

Tað sær soleiðis út, sum tú ikki hevur fingið hana enn, ið hvussu er ikki ta politisku, tí nú hevur tú sitið á tingi yvir 30 ár, og tú hevur sliðið ærærdine sum tann mest negativt maðurin á tingi. Mær vitandi hevur tú persónliga í alla hesa longu tíð ikki reist eitt einasta mál á tingi.

Titlar hevur tú kortini fingið. Men tá ið teir fúna, stendur titt framerki: »hin uppskotsleysi eftiri.

Og, tú hvat skulu fiskimenn og ar- beidsmenn gera við ein uppskotsleysan politikkara?

Við heilsan
tín Pætur.